

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

14 Aralık 2015 tarihinde Şırnak Valiliği tarafından Cizre’de ilan edilen sokağa çıkma yasağı kesintisiz bir şekilde 79 gün sürmüştür ve bu süre zarfında yüzlerce insan hayatını kaybetmiştir. 7 Şubat 2016 tarihinde yüz yetmiş yedi kişi, toplumsal hafızaya “vahşet bodrumları” olarak kazınan üç ayrı adresin bodrum katlarında katledilmiştir. Üzerinden tam on yıl geçmesine rağmen asıl sorumlular halen yargılanmamıştır. 14 Aralık 2015’te başlayan 2 Mart 2016 tarihinde yeni bir düzenlemeyle akşamları devam edecek şekilde süren sokağa çıkma yasakları sırasında kullanılan ağır silahların, bombardıman emrini veren gerçek sorumluları, ölüme, yaralanmaya sebebiyet veren failleri ihmali-sorumluluğu bulunan siyasilerin ve kamu görevlilerinin açığa çıkarılarak yargılanmalarının önünün açılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İç Tüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 16.12.2025

Ayşegül DOĞAN

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

Şırnak’ın Cizre ilçesinde sokağa çıkma yasağı ilanlarının sonuncusu olarak kabul edilen 14 Aralık 2015 tarihli yasağın, 79 gün sürmüştür ve 2 Mart 2016 tarihinde kısmi olarak kaldırılmıştır. Bu süre zarfında ilçenin 11 mahallesi giriş-çıkışlara kapatılırken, telefon, internet ve elektrik hatları da kesilerek kentin dış dünya ile iletişimi kopartılmak istenmiştir. Şehrin yüksek kesimlerine yerleştirilen tanklarla Cudi, Nur, Sur ve Yafes mahalleleri top atışlarına tutulmuş; ağır silahlarla bombardıman altına alınan Cizre ilçesinde aralarında yaralıların da olduğu 177 yurttaş sığındıkları bodrumlarda ambulansa erişime izin verilmediği, kan kaybı, bombardımanın sebep olduğu yangın nedeniyle yanarak can vermiştir.

Ağır insan hakkı ihlali olan vahşet bodrumlarından çıkarılan 177 cansız bedenın 41'inin çocuk, 22'sinin kadın olduğu tespit edilmiştir. Olay sonrasında katledilen 79 kişinin kimlikleri tespit edilememiş, halen ilçede 11 aile evlatlarının bedenini arama mücadelesi vermektedir.

Yaşananlar hukuk ve insan hakları alanlarında olmak üzere birçok ulusal sivil toplum kurumunun tarafından zorlu koşullarda raporlanmıştır.

BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin 10 Mart 2017 yılında yayınladığı raporda yaşanan vahşet şöyle ifade edilmiştir: ***“Şırnak'ın Cizre ilçesinde de bombardımandan kaynaklı yangınlarda hayatlarını kaybeden kadın, erkek ve çocuklar sığınmak zorunda kaldıkları bodrum katlarında, susuz, elektriksiz, yiyeceksiz bir şekilde haftalarca herhangi bir tıbbi destek alamadan yardım bekledi, daha sonra binaların tamamen yıkılarak olası bütün delilleri yok edildi.”***

Sokağa çıkma yasakları sırasında yaşanan diğer bir hak ihlali ise; sağlık ekiplerinin yaralıları zamanında müdahale etmemesinin neden olduğu can kayıpları. Öyle ki, 30 Aralık günü Cizre Nur Mahallesi'nde polislerce ayağından yaralanan bir kadını sokaktan almak istediği sırada özel harekat polislerinin açtığı ateşle Cizre Devlet Hastanesi çalışanı SES Cizre Şube Yöneticisi Aziz Yural katledildi. Söz konusu bodrum katlarında 9 gün boyunca ambulans ve sağlıkçıları bekleyen yaralılar için yola çıkan Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) üyesi 9 hekim ve 4 hemşirenin yolu, uluslararası hukukta sağlıkçıların acil durumlarda geçiş hakkı olmasına rağmen İdil'de kesilerek “eylemci” oldukları iddiası ile geçmelerine izin verilmemiştir.

Bunun yanı sıra 177 yurttaşın yaşamını yitirdiği bodrum adreslerinde kolluk gücü dışında savcı ve avukat eşliğinde olay yeri incelemesi, sokağa çıkma yasağının kaldırılmasından iki gün sonra yapılmış ve her üç bodrumun incelenmesi, toplamda sadece kırk beş dakika sürmüştür. Olay yeri incelemesi yapan savcının bodrumlara dahi inmediği de iddialar arasında yer almıştır. Vahşet yerinde sadece iki avukatın delilleri toplamasına müsaade edilmiş. Avukatlara teknik destek sunulmayarak yüzeysel bir tutanak ile geçirilmiştir.

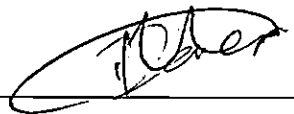
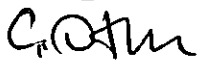
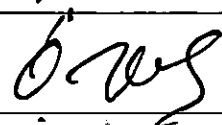
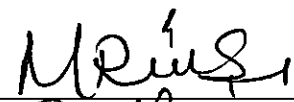
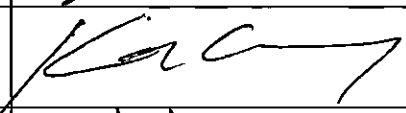
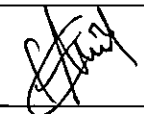
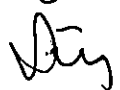
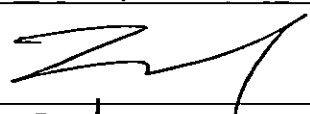
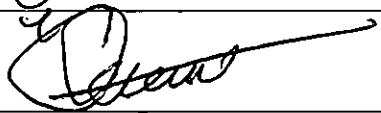
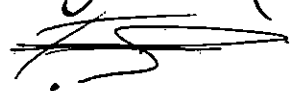
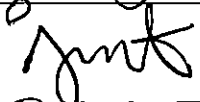
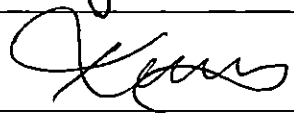
Başta gönüllü sağlıkçıları olmak üzere, insan hakları savunucuları, avukatlar, siyasetçiler ve milletvekilleri Cizre ilçesine gitmek için talepte bulunmuş, heyetler bizzat yola çıkmış ancak ilçeye girişlerine izin verilmediği gibi fiziki müdahalede bulunularak toplanmalarına bile izin verilmemiştir.

Yasaktan sonra tüm zorluklara rağmen bölgeye girebilen sivil toplum kuruluşları, insan hakları dernekleri ve baroların raporlarında; okul, hastane ve belediye binalarının adeta askeri karargâha dönüştürüldüğü, mahalle içlerine top atışlarının yapıldığı, su depolarının, enerji nakil hatlarının özellikle hedef alındığı; halkın su, ekmek gibi temel ihtiyaçlarının karşılanmasının engellendiği ve pek çok mahallede cinsiyetçi, ırkçı yazılımalara rastlandığı tespitleri yer almıştır. Öte yandan tüm bu abluka sürecinde halkın göçe zorlandığı ve mahallelerdeki yıkımın boyutları nedeniyle geri dönüşlerin de imkânsız kılındığı gözlenmiştir.

Hiçbir yasal ve anayasal dayanağı olmayan valilerin ve kaymakamların yetkilerini sınırsızca kullandığı, kesintisiz bir biçimde iki ayı aşkın süren sokağa çıkma yasağı kararları sıkıyönetim halinde bile uygulanamayacak biçimde hukuka aykırı bir işlem olarak, yaşam hakkı başta olmak üzere birçok ağır hak ihlaline sebep olmuştur.

Şırnak'ın Cizre ilçesinde yaşananların üzerinden yıllar geçmiş olsa da yakınlarını yitiren yurttaşların hafızalarında silinmeyecek, unutulmayacak, acı ve ağır travmalar bırakmıştır. Sorumluların açığa çıkartılması için etkin bir soruşturmanın yapılmıyor olması, adalete olan güvenin yok olmasına ve aynı zamanda cezasızlık politikalarının yıllar geçtikçe pekişmesine neden olmaktadır. Barış ve Demokratik Toplum Süreci'nde toplumsal beklenti, kalıcı bir barış için geçmişte yaşanan hukuk dışı uygulamalarda sorumluluğu olan kişi/kişilerin hesap vermesidir.

Bu bağlamda; sokağa çıkma yasakları ilanı ardından uygulanan abluka döneminde yaşananların tespiti, benzer katliam ve hak ihlallerinin bir daha yaşanmaması önleyici mekanizmaların geliştirilmesi, "vahşet bodrumlarında" yaşananların tüm boyutlarıyla aydınlatılması, ölüme, yaralanmaya sebebiyet veren faillerin, sorumluluğu bulunan siyasilerin ve kamu görevlilerinin açığa çıkarılarak yeni bir yargılama sürecinin başlaması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6			
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	